

Sygn. akt X Ga 182/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący Sędzia SO Iwona Wańczura

Sędzia SO Małgorzata Korfanty - spr

Sędzia SO Ewa Trzeja - Wagner

Protokolant *Aleksandra Ciesińska*

po rozpoznaniu w dniu **26 września 2014 roku** w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa: **(...) Sp. z o.o. w P.**

przeciwko: **(...) Sp. z o.o. w N.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 11 marca 2014 r.

sygn. akt VII GC 1473/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od powódki (...) Sp. z o.o. w P. na rzecz pozwanej (...) Sp. z o.o. w N. kwotę 1.200,00 (jeden tysiąc dwieście 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu odwoławczym.

SSO Małgorzata Korfanty SSO Iwona Wańczura SSO Ewa Trzeja - Wagner

Sygn. akt X Ga 182/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniosła o zasądzenie od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w N. kwoty 17.193,63 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania tytułem wynagrodzenia za transport drogowy towarów na trasie Hiszpania – Polska, który został odebrany przez odbiorcę.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający żądanie pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana podniosła zarzut nieistnienia żądania oraz czasowej niedopuszczalności drogi sądowej wobec braku wyczerpania uprzedniego reklamacyjnego trybu przedsądowego. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, że nie zlecała powódce wykonania przewozu, a zlecenie przewozu towaru, którego odbiór pozwana potwierdziła w załączonym do pozwu liście przewozowym, wystawione zostało firmie (...), a należność została zapłacona przez pozwaną. Pozwana podniosła także, powódka nigdy nie wystąpiła z wezwaniem pozwanej do zapłaty, mimo ciążącego na niej obowiązku.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej zwrot kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwana w dniu 17 maja 2012 r. zleciła firmie (...) przewóz towaru na trasie Hiszpania - Polska. Firma (...) wystawiła pozwanej fakturę na kwotę 19.880,13 zł z tytułu wykonania usługi spedycyjnej. Pozwana zapłaciła firmie (...). Powódka wykonała na zlecenie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. transport drogowy towarów na trasie Hiszpania – Polska, który pierwotnie został zlecony przez pozwaną firmie (...) na podstawie zlecenia z dnia 17 maja 2012 r. Usługa została wykonana prawidłowo. Odbiorcą towaru była pozwana. Towar został dostarczony pozwanej. Pozwana przyjęła towar bez zastrzeżeń. W listach przewozowych nie zostały zamieszczone dane o kosztach przewoźnego w związku z wykonaniem transportu, w szczególności nie zostało wskazane należne przewoźnikowi wynagrodzenie za wykonanie usługi. Z tytułu wykonanego przewozu powódka wystawiła spółce (...) fakturę VAT na kwotę 17.193,63 zł. Powódka nie wzywała pozwanej do zapłaty należności z powyższej faktury VAT przed wszczęciem procesu sądowego. (...) Sp. z o.o. nie zapłaciła powódce wynagrodzenia za wykonany przewóz.

Sąd Rejonowy zważył, że przewóz, za wykonanie którego powódka domagała się zapłaty od pozwanej, miał charakter przewozu międzynarodowego, jako że towar był nadawany w Hiszpanii i przewożony do Polski. Pozwana nie kwestionowała tego charakteru przewozu. Nie kwestionowała także faktu, że towar odebrała bez zastrzeżeń. Zdaniem Sądu Rejonowego stron niniejszego postępowania nie łączył stosunek umowny. Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że brak wskazania w liście przewozowym należności za przewóz bezwarunkowo wyłącza odpowiedzialność odbiorcy za te należności. W konsekwencji pozwanej nie obciążał obowiązek zapłaty należności wynikającej z faktury VAT dołączonej do pozwu, gdyż pozwana nie przyjęła na siebie odpowiedzialności za owe należności z uwagi na to, że nie zostały one wymienione w listach przewozowych. W ocenie Sądu Rejonowego nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut pozwanej dotyczący czasowej niedopuszczalności drogi sądowej i przedwczesności powództwa, oparty na przepisach ustawy Prawo przewozowe, albowiem Konwencja CMR zawiera samoistną i odmienną niż prawo przewozowe regulację dotyczącą kwestii postępowania reklamacyjnego (art. 30 oraz 32 ust. 2).

W apelacji powódka zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego, tj. art. 51 w zw. z art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe poprzez jego niezastosowanie i błędne przyjęcie, iż w sprawie zastosowanie znajduje przepis art. 13 ust. 2 Konwencji z dnia 19 maja 1956 r. o umowie międzynarodowego przewozu towarów; art. 13 ust. 2 Konwencji CMR poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że dla przyjęcia odpowiedzialności odbiorcy za zapłatę przewoźnego na gruncie art. 13 ust. 2 Konwencji CMR konieczne jest wskazanie kwoty przewoźnego w liście przewozowym CMR podczas, gdy art. 13 ust. 2 Konwencji nie stanowi, iż należności te muszą być bezpośrednio wpisane w treści listu przewozowego.

Powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Ponadto powódka wniosła o przedstawienie przez Sąd II instancji rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zaskarżone orzeczenie należało uznać za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego i trafnej wykładni prawa materialnego, a także prawidłowo ustalonych relacji pomiędzy przepisami prawa krajowego a umowami międzynarodowymi i odpowiedniego ich stosowania.

Przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku motywy tej oceny nie wykazują sprzeczności ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie można również zarzucić Sądowi I instancji nieprawidłowości w rozumowaniu czy też błędów logicznych.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał procesowy Sąd Rejonowy poczynił właściwe ustalenia, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne i podziela w pełni zarówno dokonaną ocenę dowodów, jak i wykładnię prawa materialnego.

Sąd Okręgowy odniósł się do zasadniczego zarzutu apelacji,

a to stosowania przepisów prawa krajowego względem Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR). Zdaniem powódki w sprawie znalazł zastosowanie przepis art. 51 ust. 1 ustawy Prawo przewozowe, zgodnie z którym reguluje on kwestię odpowiedzialności odbiorcy względem przewoźnika, a kwestia ta nie została uregulowana w konwencji CMR. Sąd Okręgowy nie podzielił tego zarzutu. Zastosowanie wskazanego przepisu prawa krajowego, tj. art. 51 ust. 1 Prawa przewozowego do umowy

z tytułu międzynarodowego przewozu drogowego towarów, z którym mamy

do czynienia w niniejszej sprawie, byłoby możliwe jedynie na podstawie przepisu art. 1 ust. 3 Prawa drogowego, albowiem zgodnie z nim przepisy ustawy Prawo przewozowe stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej. Chodzi nie tyle o zastosowanie ustawy do przewozów międzynarodowych, ile do umów przewozu międzynarodowego. Umowy międzynarodowe, o których mowa, to konwencje międzynarodowe. Konwencją odnoszącą się do międzynarodowego transportu drogowego towarów jest konwencja o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR). Konwencja CMR zawiera regulację stosunków cywilnoprawnych, a Polska, poprzez jej akceptację w formie ratyfikacji przewidzianej polskim konstytucyjnie wymaganym porządkiem prawnym, spowodowała, że Konwencja stała się częścią wewnętrznego porządku prawnego, stanowiąc źródło powszechnie obowiązującego prawa cywilnego, bezpośrednio stosowanego m.in. przez sądy. Należy zatem podkreślić,

że stosowanie norm prawa krajowego jest uzasadnione wyłącznie w przypadku, gdy określone zagadnienie, np. w niniejszej sprawie obowiązek odbiorcy zapłaty przewoźnikowi należności wynikających z wykonania międzynarodowego drogowego przewozu przesyłki, nie jest objęte zakresem regulacji konwencyjnej. Skoro istnieje umowa międzynarodowa dotycząca przewozu międzynarodowego towarów to przepisy krajowe Prawa przewozowego znajdują zastosowanie tylko i wyłącznie w sytuacji kiedy Konwencja CMR nie stanowiłaby inaczej. Konwencja CMR stanowi jednak odmiennie niż prawo krajowe i zawiera bardziej rygorystyczną i dalej idącą ochronę interesów odbiorców przed roszczeniami przewoźnika. Zgodnie z przepisem art. 13 ust. 2 Konwencji CMR odbiorca obowiązany jest zapłacić przewoźnikowi kwotę należności wynikającą wyłącznie wprost z listu przewozowego. Ze wskazanego przepisu wynika jednoznacznie i wprost, że niezbędną przesłanką powstania po stronie przewoźnika wierzycelności w stosunku do odbiorcy przesyłki

o zapłatę należności związanych z wykonaniem międzynarodowego przewozu drogowego jest wyraźne określenie ich w liście przewozowym przez podanie przynajmniej tytułu (np. opłata za przewóz) oraz wysokości należności lub co najmniej podstawy do ustalenia wysokości tych należności. Powstanie określonego w art. 13 ust. 2 konwencji CMR obowiązku odbiorcy dokonania zapłaty przewoźnikowi zostało więc przez ustawodawcę międzynarodowego uwarunkowane zapewnieniem odbiorcy należności łatwego ustalenia za co i ile ma przewoźnikowi zapłacić.

Powódka nie udowodniła jednak, że wystąpiła powyższa okoliczność, uzasadniająca domaganie się zapłaty od pozwanej. Szczegółowa analiza dokumentów w postaci listów przewozowych doprowadziła Sąd Okręgowy do wniosku, że rubryki listów przewozowych przeznaczone do wpisania wysokości należności z pewnością są puste. Bezsportny zatem brak wpisania w listach przewozowych CMR kwot należności wynikających z wykonanych przez powódkę przewozów wyłączał istnienie po stronie pozwanej - odbiorcy obowiązku zapłaty przewoźnikowi, wobec braku niezbędnej przesłanki uzasadniającej zastosowanie art. 13 ust. 2 CMR

Biorąc powyższe pod uwagę zarzut błędnego niezastosowania art. 51 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 3 Prawa przewozowego należało ocenić, jako bezzasadny.

Tożsama przedmiotowo materia, a mianowicie istnienie obowiązku odbiorcy zapłaty przewoźnikowi należności związanych z wykonaniem przewozu, została uregulowana w obu wymienionych źródłach powszechnie obowiązującego

w Polsce prawa. Nietrafnie więc wywodzi powódka jakoby obowiązek odbiorcy zapłaty przewoźnikowi należności wynikających z przewozu nie był przedmiotem regulacji konwencji CMR. Przeciwnie, zagadnienie to jest objęte przedmiotem regulacji konwencyjnej, a okoliczność, że ustawodawca międzynarodowy uregulował je, chociaż uczynił to odmiennie, wyklucza możliwość zastosowania korzystniejszego dla powódki przepisu prawa krajowego.

Stanowisko przeciwne zagrażałoby potrzebie jednolitego interpretowania i stosowania norm konwencyjnych w sferze specyficznej działalności międzynarodowej, jaką jest międzynarodowy transport drogowy przesyłek, dokonywany w relacjach między państwami, które ratyfikowały konwencję CMR, czyniąc ją elementem wewnętrznego porządku prawnego.

Powyższe stanowisko Sądu Okręgowego zostało oparte na najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2013 r. o sygn. akt II CSK 70/13). We wskazanym orzeczeniu Sąd Najwyższy odniósł się do wywodów, które miałyby stanowić podstawę skierowania pytania prawnego. Zatem procedowanie nad zagadnieniem, które już było przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego należało uznać za bezpodstawne.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do przedstawienia zagadnienia prawnego Sądowi Najwyższemu. Zgodnie z przepisem art. 390 § 1 zd. 1 k.p.c. Jeżeli przy rozpoznawaniu apelacji powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd może przedstawić to zagadnienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, odraczając rozpoznanie sprawy. Przesłanką przekazania sprawy jest zatem powstanie zagadnienia prawnego budzącego, w ocenie sądu drugiej instancji, poważne wątpliwości. W rozpoznawanej sprawie, zdaniem Sądu Okręgowego, powyższa okoliczność nie wystąpiła, a ewentualne zagadnienie prawne, powstałe na gruncie niniejszej sprawy było już przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego. Z tych względów nie zaistniała potrzeba przekazania zagadnienia do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, a wniosek powódki należało uznać za bezzasadny.

Z tych względów apelacja powódki, jako niezasadna, podlegała oddaleniu w oparciu o przepis art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego postanowiono stosownie do wyniku postępowania, w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

Na koszty poniesione przez pozwaną w toku postępowania odwoławczego złożyło się wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 1.200 zł.

Wysokość zasądzzonego wynagrodzenia radcy prawnego w postępowaniu apelacyjnym Sąd ustalił w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 i § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1349 z późn. zm.).

SSO Małgorzata Korfanty SSO Iwona Wańczura SSO Ewa Trzeja-Wagner